

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 1680/2023
05.12.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш, Татјане Матковић Стефановић, Татјане Ђурица и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца Предузеће за унутрашњу и спољну трговину и заступање страних фирми ВЕОСКОМРАСС ДОО Београд, чији је пуномоћник Марија Чабаркапа, адвокат у ..., против тужених АМКУС СРБ ДОО Београд и SWIXX ВІОРНАRМА АG из Швајцарске, Neuhofstvasse 5а, 6340 Ваар, чији је заједнички пуномоћник Марко Милановић, адвокат у ..., ради утврђења непоштене тржишне утакмице и накнаде штете, вредност предмета спора 450.000,00 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 6Пж 1060/22 од 31.05.2023. године, у седници већа одржаној дана 05.12.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 1060/22 од 31.05.2023. године, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 1060/22 од 31.05.2023. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 1271/17 од 22.09.2021. године, у ставу I изреке, одбијен је приговор међународне ненадлежности домаћег суда. У ставу II изреке дозвољено је објективно преиначење тужбе учињено поднеском тужиоца од 30.10.2017. године; у ставу III изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца да се утврди да су тужени АМКУС СРБ ДОО Београд и тужени SWIXX ВІОРНАRМА АG из Швајцарске, у периоду од 2015. године па до дана подношења тужбе у односу на тужиоца вршили радње непоштене тржишне утакмице тако што су својим понашањем проузроковали да трећа лица мисле да се тужилац бави обмањујућом и лошом пословном праксом у односу на своје добављаче, односно да не обавља добро свој посао, што је било усмерено на нарушавање пословног угледа тужиоца; тако што су давањем погодности тужиочевом дистрибутеру, компанији Grifols, у виду нуђења личних пословних контаката и утицаја, истом омогућили да избегне укидање дозвола за лекове из његове производне линије, чиме су довели до прекида сарадње између тужиоца и Grifolsa и заснивања сарадње између тужених и Grifolsa на тржишту Србије,

Црне Горе и Босне и Херцеговине: те тако што својим понашањем врше притисак на поддистрибутере тужиоца на црногорском и босанском тржишту са циљем да са њима заснују сарадњу и од њих добију поверљиве пословне податке тужиоца које се односе на пословање тужиоца на црногорском, односно босанском тржишту и тако онемогуће тужиоца да надаље користи своју дистрибутивну мрежу на датим тржиштима и у потпуности га истисну са релевантног тржишта, а које све радње су обмањујуће, непоштене, противне добрим пословним обичајима, стандардима струке и правилима пословног морала, те да им се забрани даље вршење радњи непоштене тржишне утакмице према тужиоцу, што су тужени дужни да признају и да обезбеди извршење наведених забрана за убудуће. У ставу IV изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца да се тужени солидарно обавезу на исплату тужиоцу накнаде материјалне штете у траженим износима на име стварне штете по основу отклањања последица непоштене тржишне утакмице и на име измакле користи проузроковане по основу радњи непоштене тржишне утакмице изазване повредом пословног угледа и проблемима са добављачем за календарску 2016. годину, са законском затезном каматом. У ставу V изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца да се тужени обавезу да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због повреде пословног угледа која је изазвана радњама непоштене тржишне утакмице солидарно исплате износ од 50.000,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до коначне исплате. У ставу VI изреке обавезан је тужилац да туженима накнади трошкове парничног поступка у износу од 276.750,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 1060/22 од 31.05.2023. године одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена је првостепена пресуда у ставовима III, IV, V и VI изреке пресуде, и одбијен је захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је изјавио благовремену ревизију позивом на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку, указујући на потребу уједначавања судске праксе у погледу тумачења одредбе члана 50. Закона о трговини.

Тужени су поднели одговор на ревизију.

Према одредби члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23) ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности посебне ревизије одлучује Врховни суд у већу од пет судија.

Побијаном пресудом правноснажно је одбијен тужбени захтев тужиоца да се утврди да су тужени у периоду од 2015. године до дана подношења тужбе у односу на тужиоца вршили радње непоштене тржишне утакмице, описане у ставу III изреке првостепене пресуде, чиме су довели до прекида сарадње између тужиоца и компаније Grifols и до заснивања сарадње између тужених и компаније Grifols на тржишту

Србије, Црне Горе и Босне и Херцеговине, те са циљем да тужиоца у потпуности истисну са релевантног тржишта, и да им се забрани даље вршење радњи непоштене тржишне утакмице према тужиоцу, и одбијени су и захтеви тужиоца за накнаду материјалне штете по основу отклањања последица непоштене тржишне утакмице и по основу измакле користи проузроковане истим, те повредом пословног угледа тужиоца, и за накнаду нематеријалне штете.

На основу чињеница утврђених у поступку судови су закључили да је до прекида сарадње између тужиоца и компаније Grifols, са којом је био у облигационом односу по Уговору о дистрибуцији од 14.10.2013. године, у својству ексклузивног дистрибутера на територији Србије, Босне и Херцеговине и Црне Горе за продају лекова, дошло јер је компанија Grifols одлучила да промени дотадашњи модел пословања из уситњене дистрибуције у регионалну, о чему је тужилац обавештен 25.06.2015. године. Наведена компанија се одлучила да сарадњу настави са овде туженим SWIXX BIOPHARMA AG из Швајцарске из разлога што је са том компанијом имала позитивно искуство у прибалтичким земљама, као и због чињеница да тај тужени има филијале у земљама Западног Балкана. Управо је модел укрупњавања дистрибуције производа представљао кључни разлог за закључење Уговора о дистрибуцији са овде туженима. Тужени SWIXX BIOPHARMA AG из Швајцарске јесте од поддистрибутера тужиоца тражио пословне податке за производе компаније Grifols, али јој на његов захтев ти подаци нису дати. Исти поддистрибутер и данас има пословну сарадњу са тужиоцем. Тужилац у овом поступку није доказао да су предузимане од стране тужених радње наведене у ставу три изреке побијане пресуде. Није доказана узрочно-последична веза између радњи тужених и раскида пословне сарадње компаније Grifols и овде тужиоца, али не поизилази из разлога побијане пресуде да су судови примену правила о забрани непоштене тржишне утакмице условили настанком те, или какве друге штете. Због непостојања доказа да су тужени према тужиоцу извршили радње непоштене тржишне утакмице, у смислу одредби члана 50. Закона о трговини („Сл. гласник РС“ бр. 53/2010, 10/2013) , одбијен је захтев за утврђење радњи непоштене тржишне утакмице, као неоснован, као и захтев за накнаду материјалне и нематеријалне штете.

Имајући у виду садржину тражене правне заштите, начин пресуђења и разлоге на којима су засноване побијане одлуке нижестепених судова, Врховни суд налази да у конкретном случају нису испуњени услови које прописује одредба члана 404. став 1. Закона о парничном поступку за изузетну дозвољеност ревизије. Указивање на погрешну примену материјалног права није поткрепљено додатним условом за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној, а који се тичу неуједначене судске праксе у истоветној чињеничноправној ситуацији, потребе за разматрањем правних питања од општег интереса, или правних питања у интересу равноправности грађана, нити је потребно ново тумачење примењених одредаба материјалноправног права.

Посебна ревизија је изузетно ванредно правно средство, чији циљ није да се преиспитују правноснажне пресуде сходно појединостима конкретног случаја, већ да се кроз конкретни случај реши питање од посебног (ширег) интереса, а које се може подвести под један од основа из 404. став 1. Закона о парничном поступку. Наведено у овом поступку није случај. Полазећи од чињеница утврђених у овом поступку, судови су применом члана 50. Закона о трговини, утврдили да тужени у односу на тужиоца

нису предузимали радње непоштене тржишне утакмице, нити је доказана узрочно-последична веза између радњи за које се тужени терете тужбеним захтевом и штете коју тужилац трпи. Наводима ревидента се побија правилност утврђеног чињеничног стања и чињеничноправног закључка о томе да ли је радњама тужених учињена непоштена тржишна утакмица, у смислу члана 50. Закона о трговини. Такви ревизијски наводи нису правно релевантан основ за изјављивање посебне ревизије из члана 404. став 1. Закона о парничном поступку. Тужбени захтев у суштини правноснажно је одбијен због тога што тужилац није доказао да су тужени у односу на тужиоца вршили радње непоштене тржишне утакмице, што не изискује потребу за новим тумачењем права у вези са чланом 50. или 50а Закона о трговини.

На основу члана 404. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 10/23), одлучено је у ставу првом изреке.

Врховни суд је испитао дозвољеност изјављене ревизије применом одредбе члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку и нашао да ревизија тужиоца није дозвољена.

Тужилац је поднео тужбу дана 14.03.2017. године. Вредност предмета спора је 450.000,00 динара.

Одредбом члана 487. став 1. Закона о парничном поступку, прописано је да су у поступку у привредним споровима спорови мале вредности они у којима се тужбени захтев односи на потраживање у новцу који не прелази динарску противвредност од 30.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе. Према одредби става 3. истог члана, као спорови мале вредности сматрају се и спорови у којим предмет тужбеног захтева није новчани износ, а вредност предмета спора који је тужилац навео у тужби не прелази наведени износ. Одредбом члана 479. став 6. истог закона прописано је да у споровима мале вредности против одлуке другостепеног суда није дозвољена ревизија.

У конкретном случају ради се о привредном спору мале вредности из одредбе члана 487. Закона о парничном поступку, јер вредност предмета спора не прелази динарску противвредност износа од 30.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, па се закључује да изјављена ревизија по одредби члана 479. став 6. Закона о парничном поступку није дозвољена.

Из наведених разлога је на основу одредбе члана 413. Закона о парничном поступку одлучено као ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић